

det, meget betænker sig paa, og efter min Mening er dette Grunden til, at Studsmaalsbøgerne ikke afgive paalidelige Vidnesbyrd med Hensyn til Lyndets Forhold. Et æret Medlem (Tuzen) har sagt, at naar man nu afskaffede Studsmaalsbøgerne, saa vilde Følgen blive, at det istedet derfor kom til at løbe om med løse Sedler, som det ikke var let at controlere, det kunde kun stee, naar Vidnesbyrdet indførtes i en autoriseret Bog. Ja, Sagen er den, at Sandheden af de Vidnesbyrd, der ere givne i en autoriseret Bog, staaer det ikke i nogen Hunsbondes Magt at controlere, for han har prøvet Lyndet i sin Tjeneste, og det er Grunden til, at meget saa Hunsbonden læse Studsmaalsbogen igjennem, men søge at staffe sig Underretning om, hvorledes Lyndet er, paa anden Maade, og saa overlader man det forresten til en Prøve, da man veed, at man ikke kan stole paa Studsmaalsbogen. Der er en anden Betragtning, som jeg tidligere har fremhævet, som er en væsentlig Beveeggrund for mig til at slutte mig til Forslaget, og det er, at den omhandlede Bestemmelse i Lyndeloven er et Brud paa den Lighed, som vor Grundlov dog har tilsigtet at give alle Statsborgere overfor Loven, i hvilken som helst Rigsstilling og Naar de end bestinde sig; men det er en Ulighed, naar Lyndet skal tage imod et Studsmaal af Hunsbonden uden at have Ret til at fordrø det, at Hunsbonden kan lade være at give Studsmaalet og kan paatvinge Lyndet det, efter som han vil, og det er ogsaa en Ulighed, at man af de høiere Classer af Lyndet ikke forlanger, at de skulle have Studsmaalsbøger, medens man forlanger dette af det lavere stillede Lynde, og at man for de Førstes Vedkommende lader det berøe ved løse Attester. Naar den sidste ærede Taler har sagt, at Fristelsen til Forbrydelser vilde ikke blive mindre, hvis man afskaffede Studsmaalsbøgerne, saa forekommer det mig virkelig, at han ikke har beviist dette. Fristelsen er størst, naar Studsmaalsbogen er Noget, som Lyndet er tvunget til at have, tvunget til at beholde og tvunget til at fremvise, selv om den er af den Veffafesfænhed, at det virker uheldigt ind paa Lyndets Rigsstilling. Det er i dette Tilfælde, at der er en Fristelse til at forfalste Studsmaals-

bogen. Hvis det virkelig skalde være saa, at et Lynde ogsaa under andre Omstændigheder skalde fristes til at skrive en falsk Seddel, nu ja, saa er det Noget, som man ikke ved Lovgivningen kan forhindre; man kan ikke forhindre, at Noget gaaer hen og gjør Falsk, men der er dog en stor Forskjel paa ikke at kunne forhindre det og paa at opretholde en Lovbestemmelse, der ligefrem frister dertil. Det er dette, som vi her maae see at komme bort fra. Men selv om det var saa, hvad jeg ikke troer, at Fristelsen vil blive større for Visse, saa er der Andre, som det i alt Fald vil fri for Fristelsen, og det er det i Grunden gode Lynde, som har faaet et daarligt Studsmaal, enten af en ubillig Hunsbond, eller paa Grund af et eller andet ungdommeligt Feiltrin, som dog ikke bør tynges paa det hele Livet, ja, hvor det er en høist ubillig Straf, der strækker sig ud over et længere Tidsrum af Livet, og som ved dette Studsmaal tidt er affaaeret fra at komme ind paa en bedre Vej; og et saadant Lynde kunne vi fri for at bære, som det er sagt, sin egen Skam med sig allevegne. Selv om det i det Dieblis, det fik Studsmaalet, har fortjent det, saa er det virkelig for haard en Straf, fordi det ikke er istand til at blive fri for dette Studsmaal. Saaledes forekommer det mig, at der ikke er Nogetsomhelst til Hinder for at afflasse denne Bestemmelse. Der er forøvrigt ogsaa andre Bestemmelser i Lyndeloven, der medføre Uligheder. Der er f. Ex. den Bestemmelse, som jeg selv har seet uheldige Virkninger af, at naar et Lynde er indkaldt til militair Tjeneste i en vis Tid, saa ophører Forpligtelsen for Hunsbonden til at tage det i Tjenesten igjen, men for Lyndet ophører ikke Forpligtelsen til igjen at tiltræde Tjenesten. Jeg kender saaledes et Tilfælde, hvor en Karl blev indkaldt i Begyndelsen af Aaret 1864, og efterat han havde gjort en Deel af Feltoget med, nægtede han, i den Formening, at han maatte have den samme Ret overfor Hunsbonden som Hunsbonden overfor ham, atter at tiltræde Tjenesten, men han blev dømt meget haardt derfor. Hvis man vil sige, at Lyndeloven endnu er for ny til, at man kan komme til et grundigt Gjennemsyn og Forandring af den, saa forekommer det mig dog, at der ikke